Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium - Cod. Aug. perg. 37

[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]

Passio sancti Mauritii et sociorum eius

urn:nbn:de:bsz:31-6715

Visual Library

Incipit passio sci Mauricii et sociorum eius.

Diocletianus quondam romanae rei publicae princeps, cum ad imperium totius orbis fuisset electus, aliquas q; prouincias perturbari quorundam praesumptione perspiceret, ad consortium imperii uel laboris olim sibi commilitonem herculium maximianum caesarem fecit, cumque contra amandum et helianum, qui in bagaudarum loco praesumptione seruili arma commouerant, ad galliam destinauit. Cui ad supplementum exercitus legionem thebeam ex orientalibus militibus ire praecepit. Quae legio sex milia sexcentos sexaginta sex uiros ualidos animis & instructos armis antiquorum romanorum habebat exemplo. Fugitur militis christianae religionis ritum orientali traditione susceperant ab iherosolymitanae urbis epo. fideiq; sacrae uirtutem armis omnibus praeponebant.

Urbem quippe romanam itinere attingentes eandem christianitatis fidem quam acceperant apud beatum marcellinum praedictae romanae urbis epm confirmantes, ut ante gladio interirent quam sacram fidem xpi quam acceperant uiolarent.

Recepti igitur a dioclețiano caesare iubentur, ut post maximianum collegam itinere quo coeperant gallias tenderent.

Maximianus caesar, uisu quidem militiae bellis aptus, sed idolorum p

cipuus cultor· ferus animo·
auaritia anxius· opere cru
delis· libidini deditus· cete
riſq; uitiis obſeſſus· poteſta
tem imperialem· nimia
crudelitate polluerat·
In galliam ꝓperans· ad al
pium penninarum adi
tum uenit· Tranſmeanti
bus igitur iter alpium·
poſt arduam & artam
uiam· ſubito aequalis lo
ci campeſtris occurrit gra
ta planities· Quo in loco
oppidum factum ē· quod
octodorus nomen accepit·
circa quod irrigua flumi
nibus prata & agrorum
fertilis cultura ꝑtendit:
deinde rodani fluminis
ualidus curſus offertur·
qui mole ſua leniter flu
ens· regionis ipſius gratiā
ꝓpria amoenitate com
mendat· Tranſcenſis igi
tur alpibus· maximia
nus caeſar octodorum

uenit· Ibiq; ſacrificaturus
idolis ſuis· conuenire exer
citum iuſſit· atroci ꝓpoſita
iuſſione· ut per aras demo
nibus conſecratas iurarent·
coaequalibus ſibi animis
contra bagaudarum tur
bas eſſe pugnandum· xp̄i
anos uero uelut inimicos
diis ſuis ab omnibus perſe
quendos· Quod cum pri
mum ꝑuenit ad notitiam
thebaidae legionis· p̄teriens
octodorenſe oppidum· ad
locum cui agauno nomen
eſt· celeriter ꝓperauit· ut
octo milium ſpatio ab octo
doro ſeparata· neceſſitatem
committendi ſacrilegii prae
teriret· Quo in loco· ita ua
ſtis rupibus rodani flumi
nis curſus artatur· ut com
meandi facultate ſubtracta·
conſtratis pontibus uiam
fieri· itineris neceſſitas impe
raret· Undiq; tamen immi
nentibus ſaxis· paruus qui

dem· ſed amoenuſ irriguiſ
fontibuſ campuſ includi
tur· Ubi feſſi militeſ legio
niſ thebeae· poſt laborem
tanti itineriſ reſederunt·
O quanta reuerentia· exco ·VI·
lenduſ ē ſacer locuſ iſte in
quo tot ꝑ xp̄o martyrū
milia· ferro caeſariſ puni
untur· Maximianuſ cae
ſar· dum ad ſacramenta
ſuperiuſ memorata· cun
ctoſ in exercitu ſuo coge
ret· agnouit praetergreſ
ſam ut diximuſ legionem·
S ubito iracundiae furore re
pletuſ· ſatelliteſ mittit· ut
legionem ad ſacramentoꝝ
ſuorum ſacrilegia reuoca
rent· Erat autem in eadem
legione primiceriuſ mauri
ciuſ· & ſignifer exuperiuſ·
& candiduſ ſenator· qui ita
commilitonib· ſuiſ p̄erant·
ut amore potiuſ diuinitatiſ·
quam terrore militari oboe
dientiam reciperent· Uiri in

rebuſ bellicis ſtrenui· uirtu
te nobileſ· ſed fide in dō no
bilioreſ· Erga imperatorem
fortitudine· erga xp̄m deuo
tione certabant· Sed qui
tunc dī ueri cultum ꝓfite
ri audebant· ſparſiſ uſque
quaq· militum turmiſ· uel
ad ſupplicia uel ad necem
rapiebantur· acuelut uaca
tione barbariſ data· pror
ſuſ in religionem armatā
commouerat· Euangelici
p̄cepti ſub armiſ cuſtodeſ·
reddebant quae dī erant
dō· & quae caeſariſ· caeſari
reſtituebant· Requirunt
itaque· quid maximianuſ
caeſar ira dictante man
daſſet· Dictum ē eiſ· quod
caeſar iuberet militeſ omſ·
immolare hoſtiaſ· libare
ſacrificia· & ſacramenta
fanatici ordiniſ attrectare·
iubere caeſarem· ut legio
feſtinanter reuerteretur·
et ad commilitonum ſe

praepararet exemplum·
Tunc hi qui p̄erant legioni-
miti affectu dederunt re
ſponſum· ob hoc tranſgreſ
ſoſ ſe octodorum· quia
iam fama ad eoſ ſacrificio
rum ordinem detuliſſet·
factumq· illud eſſe· ne doc
monum ariſ xp̄iani con
taminari uiderentur. eſſe
ſibi in animo dm̄ unum
colere· & traditam orien
tali more religionem· uſq·
ad finem uitae perenniter
cuſtodire. Ad bellorum
uſum· paratam legioniſ
eſſe uirtutem. ad commit
tenda uero ſacrilegia ſicut
caeſar p̄cepit· octodorū
non redire. Reuerſuſ itaq·
ſatelleſ· nuntiat obſtina
toſ eſſe animoſ legioniſ·
nec uelle p̄ceptiſ impera
toriſ oboedire. Tunc ma
ximianuſ caeſar iracun
diae nimietate ſuccenſuſ·
ad hanc uocem ſubito
furore proſiluit dicenſ·
Ergone militeſ mei impe
ratoria p̄cepta· & ſacroꝝ
meorum ordinem ſper
nunt. Statuenda eſſet uin
dicta publica· etiam ſi tan
tum maieſtatem regiam
contemnere uoluiſſent·
Iungitur deſpectui meo
caeleſtiſ iniuria· et mecum
pariter religio romana
contemnitur. Sentiat con
tumax mileſ· non ſolum
me· ſed etiam deoſ meoſ da
re poſſe uindictam. Iam
nunc fideliſſimorum me
orum turba feſtinet· deci
mum quemq· morti fune
ſta ſorſ p̄beat. Diſcant
aequalium nece· quoſ or
do praemiſerit moriendi·
qualiter maximianuſ uel
ſibi uel diſ ſuiſ· hac ſeuerita
te dederit ultionem. Poſt
hanc uocem· apparitoriſ
iuſſio infauſta porrigitur·
ad legionem uelociter pro

peratur· crudelia p̄cepta
referantur· Traduntur ne
ci· quos ordo repperit nu
merandi· Laeti percussori
bus ceruices praebent· sola
inter eos erat de gloriosae
mortis acceleratione con
tentio· Perfecto itaque sce
lere· ut octodorum legio
reddat· iubetur· Tunc mau
ricius primicerius· paulu
lum a satellitibus regiis se
gregatus· conuocat legio
nem· & hac oratione san
ctiores alloquitur· Gratulor
uirtuti ur̄ae commilitones
optimi· quod amore reli
gionis· nullam uobis caesa
ris p̄ceptum attulit formi
dinem· Gaudentibus quo
dammodo animis tradi
ad necem gloriosam com
militones ur̄os uidistis· qui
bus timui· ne quisquam
quod armatis facile est· spe
cie defensionis· beatissimis
funeribus manus obuiam
afferre temptaret· Iam
mihi ad huius rei interdi
ctum xp̄i nr̄i parabat
exemplum· qui exemptū
uagina apl̄i gladium p̄
priae uocis iussione recon
didit· docens maiorem
armis omnibus xp̄ianae
confidentiae esse uirtutē·
Hic ds̄ xp̄c· plane mentes
ur̄as manusq· prohibuit·
ne quisquam diuino ope
ri mortalibus dextris ob
stitisset· quin immo coe
pti operi fidem· perenni
religione complerent·
Hactenus exempla sacris
inserta codicibus legeba
mus· iam nunc per nos
metipsos quos sequi debe
remus aspeximus· Ecce
uallatus sum commilito
num meorum corpori
bus· quos de latere meo
funestus satelles eripuit·
Aspersus sum cruore sc̄o
rum· et sacri sanguinis

reliquias uestibus meis por
to · & dubito eorum sequi
necem · quorum gratulans
admiror exemplum · Non
magnopere curandum ē ·
quid imperator iubeat · qui
forte mihi mortalitatis ae
qualis est · Si habere aliquid
uirium imperatoria p̄ce
pta potuissent · circa bea
tissimorum trium pueroꝝ
corpora · regis persarum
ualuisset incendium · nec
contemnere leonum ru
gitus · lacu clausus ꝓphe
ta potuisset · Sacramenta
olim dedisse nos memini ·
quod contemptu lucis isti
us & desperatione uitae ·
defensare rem publicam
deberemus · Iam tunc ꝓ
misi mei corporis utilita
tem · & spopondi hanc
imperatoribus fidem ·
nec tamen mihi ullus
tunc regna caelestia ꝓ
mittebat · quid xpo spon
denti faciendum ē · si hoc
potuimus militiae deuo
tione ꝓmittere · Quin im
mo fortissimi commili
tones · olim deuotas ani
mas subdamus p̄ciosissimae
passioni · sit nobis uirilis
animus · fides inuiolata ꝑ
maneat · Iam cerno ante
tribunal xpi stantes eos ·
quos neci paulo ante satel
les regius deputauit · Illa
uero gloria est · quae aeter
nitatem beatam · uitae hu
ius breuitate mercatur ·
Aequali omnes animo · una
uoce responsum satellitib ·
demus · Id nuntient mili
tes quidem caesar tui sumus ·
& ad defensionem rei publi
cae · romana arma suscepi
mus · nec umquam aut de
sertores bellorum · aut ꝓdi
tores militiae fuimus · Aut
ignauia formidinis meru
mus subire flagitium · Tuis
etiam obtemperaremus p̄

ceptis. nisi instituti legibus
xpianis. doemonum cultus.
& aras semp(er) pollutas san
guine uitaremus. Compe
rimus p(rae)cepisse te. aut sacri
legis pollui xpianos. aut
de deuis interfectis nos uel
le terreri. Non inquiras lon
gius latitantes. nos omnes
xpianos esse cognosce. ha
bes potestati tuae subdita
omnium corpora. aucto
rem uero suum respicientes
xpm. animas non tenebis.
haec sicut uir scs dixerat. legi
onis p(ro)bantur assensu. & cae
sari per satellites nuntian
tur. Inclementi p(rae)cepit ius
sione. ut iterum decimum
renouata crudelitas ordinem
consumeret. Post hanc uocem.
ad legionem uelociter p(ro)pe
ratur. crudelia p(rae)cepta per a
guntur. Reliqui uero ut o
ctodorum redeant iubentur.
Tunc exuperius. quem prin
cipem uel campiductorem
superius memoraui. corre
ptus legionis suae signis.
hac circumstantes oratione
confirmat. Tenete mecom
militones optimi. saecula
rium quidem bellorum
signa p(ro)spicitis. sed non ad
haec arma p(ro)uoco. non ad
haec bella. animos uros
uirtutemq. cohortor.

INCIPIT VITA SCI GALLI
EDITA A VVALAHFRIDO
AVGIENSI ABBATE

CVM PRAE
CLARA SCISSIMI CO
lumbani qui et columba
conuersatio p(er) omnem hi
berniam celebris haberet(ur)
& ueluti splendidum ignei
solis iubar singulari deco
re omnium in se p(ro)uocaret
amorem. sicuti de eo prius
quam nasceretur p(ro)missum
esse liber gestorum ipsius
plenitter indicat. inter cae
teros quos fama uirtutu(m)